

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

УДК 342.9 (477)

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.3.11>

АНОХІН А.М.

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ
ПРАВОСВІДОМОСТІ ТА ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ УЧАСНИКІВ
ДОРОЖНЬОГО РУХУ З МЕТОЮ ПРОФІЛАКТИКИ ДТП****ADMINISTRATIVE AND LEGAL MEANS OF FORMING LEGAL
CONSCIOUSNESS AND LEGAL CULTURE OF ROAD PARTICIPANTS WITH
THE PURPOSE OF ROAD ACCIDENT PREVENTION**

Наукова публікація присвячена визначенню та класифікації адміністративно-правових засобів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху з метою профілактики ДТП.

Зазначається, що профілактика ДТП шляхом впливу на правосвідомість учасників дорожнього руху є одним із пріоритетних напрямів діяльності органів публічної адміністрації у даній сфері суспільних відносин.

Формулюється авторське визначення адміністративно-правових засобів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху як системи засобів впливу на свідомість водіїв, пішоходів та інших учасників дорожнього руху, які регламентовані законами та підзаконними, відомчими нормативно-правовими актами, та дозволяють сформувати реальні та дієві правові установки на повсякденне дотримання правил дорожнього руху, усвідомлення та переконання у неприпустимості їх порушення, а також сприяють формуванню у особи поваги до інших учасників дорожнього руху.

Адміністративно-правові засоби формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху пропонується класифікувати за різними критеріями: в залежності від форми та способу впливу на правосвідомість особи (інформаційно-аналітичні, візуально-наглядні, контекстні); в залежності від об'єкту впливу (загальнодержавні, регіональні, розраховані на цільову аудиторію); в залежності від суб'єкту впливу (ті, що реалізуються органами публічної адміністрації – органами державної влади та місцевого самоврядування; ті, що є формою реалізації делегованих державою повноважень самоврядними комерційними та некомерційними, громадськими організаціями (навчання, виховання водіїв в автошколах з відповідною ліцензією); ті, які розраховані на самовиховання, коли науковцями в рамках державних програм створюється лише теоретико-методологічна, текстуальна основа для самостійного опрацювання); в залежності від обов'язковості використання (ті, що входять до обов'язкової програми навчання в автошколах, навчальних закладах, та ті, що мають рекомендаційний характер).

Сформульовано висновки про перспективу подальшого дослідження даної тематики з метою удосконалення існуючого адміністративно-правового механізму профілактики та запобігання ДТП в Україні.

Ключові слова: безпека дорожнього руху, правосвідомість, правова культура, правові засоби, правове виховання, дорожньо-транспортна пригода, профілактика, запобігання, стратегія.

The scientific publication is devoted to the formulated and classification of administrative and legal means of forming legal consciousness and legal culture of road traffic participants with the purpose of road accidents preventing.

It is stated that the prevention of road traffic accidents on highways, which contributes to the legal consciousness of road users, is one of the priority areas of activity of public administration bodies in this area.

The author formulates the own definition of administrative and legal means for the formation of legal consciousness and legal culture of road traffic participants as a system of influences on the consciousness of drivers, pedestrians and other road traffic participants, are regulated by legal acts, which allow us to formulate real legal attitudes on a daily basis compliance the rules of the road rule, consciousness of the inadmissibility of their violation, as well as promoting the formation of a personal respect to other participants in the road rule.

Administrative and legal means of forming the legal consciousness and legal culture of road traffic participants are classified according to various criteria: in detail, in the form and method of infusing on the legal consciousness of an individual (information analysis personal, visual, contextual); in relation to the target audience (for all citizens, regional, intended for target audience); by subject (those that are one of the forms of activities the bodies of public administration - bodies of state power and local self-government; those that are the forms of activities the commercial and non-commercial organizations (training, education of drivers in driving schools witch have the appropriate license); those that created by scientists under state programs for independent research); by level of obligatory norms (those that are included in the compulsory training program in driving schools, primary schools, and those that may have a recommendatory nature).

A summary has been formulated regarding the prospect of further research of this topic with the aim of improving the essential administrative and legal mechanism of prevention and control of road traffic conditions in Ukraine.

Key words: *road safety, legal consciousness, legal culture, legal means, legal education, road accidents, prevention, protection, strategy.*

Вступ. Профілактика будь-якого негативного соціального явища завжди є кращою, ніж подолання його наслідків. Щодо ДТП, то профілактика дозволяє не просто запобігти порушенням Правил дорожнього руху, а часто дозволяє врятувати життя та здоров'я його учасників, обереігаючи таким чином найвищу соціальну та правову цінність.

Профілактика ДТП здійснюється за допомогою двох основних груп правових засобів. Першою групою врегульовано облаштування та використання технічних засобів профілактики дорожнього руху (дорожньої розмітки, знаків, світлофорів, цифрових камер автоматичної фіксації порушень ПДР, удосконалення дорожньої інфраструктури, обладнання транспортних засобів системами автоматичного гальмування, обмеження швидкості, паркування тощо); другою групою врегульовано засоби впливу на правосвідомість учасників дорожнього руху з метою формування стабільних правових установок на дотримання ПДР, неприпустимість їх порушення, а також поваги до прав і свобод інших учасників дорожнього руху. Обидві групи правових засобів знаходять своє закріплення у відповідних державних програмах та стратегіях підвищення рівня безпеки дорожнього руху, які затверджуються на рівні підзаконних нормативно-правових актів (постанов КМУ, наказів центральних органів державної влади, рішень органів місцевого самоврядування).

Друга група правових засобів потребує максимально детального адміністративно-правового врегулювання, адже правосвідомість – є тонкою правовою матерією, яка потребує обережного ставлення до неї, урахування всіх об'єктивних та суб'єктивних факторів, які впливають або можуть вплинути на правосвідомість особи.

Вищезазначеним обґрунтовується актуальність та необхідність дослідження адміністративно-правових засобів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху з метою профілактики ДТП.

Різні аспекти профілактики та розслідування дорожньо-транспортних пригод, а також проблемні питання забезпечення безпеки дорожнього руху досліджували у своїх працях такі відомі науковці як С. Бутник, В. Введенська, С. Гусаров, М. Долгополова, М. Лазаренко, А. Філіпов та інші відомі фахівці.

Загальній характеристиці адміністративно-правових та інших засобів забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні присвятили свою роботу В. Сокуренок та А. Стрижак. Окремі адміністративно-правові засоби забезпечення безпеки дорожнього руху дослідила О. Салманова.

Зарубіжний досвід забезпечення безпеки дорожнього руху досліджували І. Горбачева, Д. Козар, О. Шумейко та інші відомі науковці.

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення є предметом дослідження таких відомих вчених-адміністративістів як В. Бевзенко, М. Віхляев, П. Діхтієвський, В. Доненко, Т. Коломоєць, В. Колпаков, А. Комзюк, О. Кузьменко, Ю. Легеза, П. Лютиков, Р. Мельник, Д. Приймаченко, С. Стеценко, А. Школик та інших науковців.

Із останніх досліджень проблематики ДТП слід виділити роботу В. Приходька та М. Александрова «Особливості адміністративно-правової профілактики дорожньо-транспортних пригод в умовах воєнного стану» [1], а також публікацію І. Христин на тему «Латентність правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту в Україні» [2].

Зокрема, В. Приходько та М. Александров справедливо зазначають, що адміністративно-правова профілактика дорожньо-транспортних пригод в умовах воєнного стану має враховувати ситуацію та бути адаптованою до поточних умов в залежності від рівня безпеки кожного регіону. Різні території зазнали різного впливу війни. Адміністративно-правові заходи у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, що були актуальні в мирний час, можуть бути складними для виконання на відносно мирних територіях, а в умовах бойових дій взагалі неможливими. Однак, не дивлячись на період дії воєнного стану, варто констатувати, що стан адміністративно-правової профілактики транспортних пригод в Україні не можна назвати задовільним у зв'язку з високим рівнем аварійності, тому запроваджувати дієві заходи та вдосконалювати існуючі напрями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху необхідно якнайшвидше, особливо в умовах воєнного стану [1, с. 111].

Різні аспекти формування правосвідомості та правової культури дослідили в своїх працях представники теорії держави та права: Н. Атаманова, С. Богачов, О. Ганзенко, Л. Касинюк, Н. Ларіна, О. Мурашин, П. Рабінович, О. Скакун, М. Цвік, А. Юдіна та інші відомі науковці.

Водночас, аналізу адміністративно-правових засобів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху приділена недостатня увага, що актуалізує проведення даного дослідження.

Постановка завдання. Метою наукової публікації є визначення та систематизація адміністративно-правових засобів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху.

Методологія даної публікації ґрунтується на поєднанні філософських (закону єдності та боротьби протилежностей, закону переходу кількісних змін у якісні, принципів об'єктивності та історизму), загальнонаукових (таких прийомів логічного методу як аналіз, синтез, дедукція та індукція, методу порівняння, прийомів соціологічного методу (опитування, спостереження), системного та структурно-функціонального методів) та спеціально-юридичних методів дослідження (методів юридичної логіки та юридичної статистики, формально-юридичного методу (методу юридичної догматики) та методу юридичного моделювання).

Активно застосовується синергетичний науковий підхід до дослідження проблематики формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху, адже саме синергетичний підхід дозволяє врахувати всі фактори, які впливають на правосвідомість особи, і розглядати останню як складну систему, яка самоорганізується для досягнення поставлених цілей, здатна до самонавчання та самовдосконалення, та потребує комплексного, науково обґрунтованого підходу до її формування.

Результати дослідження. Правосвідомість та правова культура є складними, проте достатньо популярними об'єктами наукових досліджень.

Правосвідомість особи в узагальненому визначенні є системою правових знань, правових емоцій та почуттів, а також правових мотивів та установок, які визначають повсякденну правову поведінку особи (правомірну або неправомірну). Правосвідомість формується поступово, в процесі соціалізації особи та набуття нею певного обсягу правових знань в рамках загальної, професійно-технічної, вищої освіти або самонавчання.

В свою чергу, правова культура особи є її позитивною правосвідомістю у дії – усвідомленою готовністю до повсякденної правомірної поведінки, яка ґрунтується на засвоєних, сприйнятих особою правових цінностях, повазі до права через розуміння його соціальної цінності, включаючи повагу до прав і свобод інших осіб. Правова культура часто не залежить від кількості

правових знань, тому головним критерієм наявності правової культури у особи є якість таких знань, вміння та навички застосовувати їх на практиці, а також усвідомлена вольова готовність дотримуватися приписів норм права, незважаючи на часту спокусу їх порушити (за відсутності належного контролю з боку органів публічної адміністрації). Наприклад, особа може досконало знати Правила дорожнього руху, але свідомо порушувати їх через зневажливе ставлення до права в цілому, що є проявом правового нігілізму, або неповагу до окремих його інститутів (правоохоронної функції держави, встановлених заборон та зобов'язань, що діють у сфері безпеки дорожнього руху). Порушення встановлених правил також може бути зумовлено домінуванням приватних інтересів над публічними (бажання швидше потрапити до пункту призначення, отримати задоволення від швидкісної їзди, показати свої вміння екстремального водіння пасажиром тощо).

Правосвідомість учасників дорожнього руху є частиною їх загальної правосвідомості, в основі якої знаходяться знання Правил дорожнього руху та інших нормативно-правових актів, пов'язаних із безпекою дорожнього руху (перший елемент). Другим елементом правосвідомості водіїв, пішоходів та інших учасників дорожнього руху є позитивна або негативна оцінка встановлених заборон та зобов'язань, яких необхідно дотримуватися на дорозі, а також ставлення до відповідних санкцій норм адміністративно-деліктного та кримінального права. Третім елементом є емоційно-вольова готовність дотримуватися або не дотримуватися (за можливості) Правил дорожнього руху, чим обумовлюється повсякденна поведінка суб'єктів відповідних правовідносин.

Так, негативне ставлення (неповага) до Правил дорожнього руху обумовлює маргінальну поведінку водія або пішохода – за відсутності належного контролю така особа «легко» порушує встановлені заборони – переходить дорогу в неналежному місці або на заборонений сигнал світлофору, перевищує дозволену швидкість руху, ігнорує вимоги дорожніх знаків, сідає за кермо у стані алкогольного чи іншого сп'яніння. І, навпаки, повага до Правил дорожнього руху, заснована на розумінні їх соціальної цінності та необхідності дотримання з метою збереження життя та здоров'я учасників дорожнього руху, обумовлює усвідомлену правомірну поведінку особи, незалежно від рівня контролю (наявності або відсутності камер автоматичної фіксації порушень дорожнього руху, патрульної поліції в районі руху тощо).

Саме повага до встановлених органами публічної адміністрації Правил дорожнього руху та повсякденна правомірна поведінка особи, заснована на цій повазі, є проявом правової культури учасника дорожнього руху – її позитивною правосвідомістю у дії.

Формування правової культури учасників дорожнього руху здійснюється за допомогою системи правової освіти та виховання – цілеспрямованого впливу на правосвідомість особи – інформування її про основні правила поведінки у сфері правового регулювання дорожнього руху, переконання у необхідності їх дотримання незалежно від ситуації (інтенсивності руху, відсутності контролю тощо), а також формування вмінь та навичок реалізації своїх прав та обов'язків у даній сфері суспільних відносин (навчання в автошколах, на курсах професійного водіння тощо).

Значна частина правових інструментів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху регламентована нормами адміністративного права, адже у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху одним із учасників правовідносин виступають органи публічної адміністрації. Так, згідно із ст. 3 Закону України «Про дорожній рух», державне управління у сфері дорожнього руху та його безпеки здійснюється Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженими на це центральними органами виконавчої влади, органами виконавчої влади в Автономній Республіці Крим, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування [3].

Механізм адміністративно-правового регулювання безпеки дорожнього руху складається із системи правових засобів, до яких відносяться норми права, акти реалізації норм права та правозастосування, акти тлумачення норм права (інтерпретаційно-правові акти) та конклюдентні акти (акти-дії – застосування превентивних поліцейських заходів, поліцейських заходів примусу тощо).

«Правові засоби» є універсальною науковою та прикладною категорією юриспруденції, адже увесь механізм правового регулювання фактично складається із правових засобів досягнення приватної чи публічної мети правового регулювання (правових відносин). Правові засоби умовно поділяються на правові стимули та обмеження, які в свою чергу є комбінаціями трьох основних способів правового регулювання – заборон, зобов'язань та дозволів, які закріплені в диспозиціях правових норм.

Адміністративно-правові засоби є різновидом правових засобів. Основними ознаками, які відрізняють адміністративно-правові засоби від інших правових інструментів, є використання

в основному імперативного (наказового) методу правового регулювання, домінування заборон та зобов'язань в масиві правових норм, участь у правовідносинах органів публічної адміністрації, які володіють широким інструментарієм правових засобів для надання адміністративних послуг та притягнення до відповідальності порушників нормативних приписів.

Отже, адміністративно-правові засоби формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху є системою засобів впливу на свідомість водіїв, пішоходів та інших учасників дорожнього руху, які регламентовані законами та підзаконними, відомчими нормативно-правовими актами, та дозволяють сформувати в свідомості особи реальні та дієві правові установки на повсякденне дотримання правил дорожнього руху, усвідомлення та переконання у неприпустимості їх порушення, а також сприяють формуванню у особи поваги до інших учасників дорожнього руху.

Адміністративно-правові засоби формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху доцільно класифікувати за різними критеріями:

- в залежності від форми та способу впливу на правосвідомість особи: інформаційно-аналітичні (тексти нормативно-правових актів, публікації в ЗМІ, включаючи Інтернет, інформаційні повідомлення на офіційних веб-сайтах органів публічної адміністрації тощо), візуально-наглядні (стенди, біг-борди, плакати, листівки, що містять елементи пропаганди необхідності дотримання Правил дорожнього руху), контекстні (інформаційні повідомлення, новини, телевізійні та художні фільми, рекламні ролики, які впливають на підсвідомість особи – здійснюють виховний вплив на правосвідомість через закладений в них контекст, внутрішній зміст);

- в залежності від об'єкту впливу: загальнодержавні, регіональні, розраховані на цільову аудиторію;

- в залежності від суб'єкту впливу: ті, що є одним із напрямів та форм діяльності органів публічної адміністрації – органів державної влади та місцевого самоврядування; ті, що є інструментом (формою) діяльності самоврядних комерційних та некомерційних, громадських організацій (яким органами публічної адміністрації делеговано повноваження в рамках відповідної ліцензії (дозволу) здійснювати правову освіту, наприклад, в рамках курсів водіїв, проводити трансляції передач на радіо та телебаченні тощо); ті, які розраховані на самовиховання та реалізуються за рахунок бюджетних коштів в рамках загальнодержавних та регіональних програм з правової освіти та правового виховання, коли науковцями, практиками створюється лише теоретико-методологічна, текстуальна основа для самостійного опрацювання (книги, буклети, брошури, навчальні комікси, ілюстровані та інтерактивні Правила дорожнього руху тощо);

- в залежності від об'єкту впливу: ті, що використовуються в рамках обов'язкової програми навчання в автошколах, навчальних закладах (затверджені наказами відповідних профільних органів публічної адміністрації), та ті, використання яких має рекомендаційний характер (рекомендації для власників автотранспортних підприємств, керівників підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності щодо правової освіти та вихованні підлеглих працівників у сфері безпеки дорожнього руху).

Так, А. Калініна справедливо зазначає, що забезпечення безпеки дорожнього руху є пріоритетним напрямом розвитку для України. Наразі актуальними документами з приводу розроблення концептуальних засад безпеки дорожнього руху на державному рівні є Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020. № 1360-р. [4] та Державна програма підвищення безпеки дорожнього руху на період до 2023 р., затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 1287 від 21.12.2020 [5].

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про дорожній рух» від 30.06.1993 № 3353-ХІІ затвердження регіональних програм розвитку дорожнього руху та його безпеки відноситься до компетенції органів влади Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад, обласних, Київської та Севастопольської державних адміністрацій [3].

Водночас А. Калініна зазначає, що проведений моніторинг офіційних сайтів обласних державних адміністрацій свідчить про те, що регіональні програми із забезпечення безпеки дорожнього руху терміном виконання до 2023 року на теперішній час прийняті лише у кількох областях [6, с. 53–54].

Одним із основних напрямів реалізації Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року є безпечна поведінка учасників дорожнього руху, що передбачає:

- проведення соціальних кампаній з метою інформування населення про ризики на дорогах та необхідності дотримання Правил дорожнього руху – рекламні ролики на телебаченні, зовнішня реклама тощо, визначення органу, відповідального за координацію дій з проведення таких кампаній, та забезпечення доступу до такої інформації осіб з інвалідністю;

- проведення загальнонаціональних та регіональних досліджень щодо ставлення учасників дорожнього руху до Правил дорожнього руху та необхідності їх дотримання;

- перегляд навчальних програм з вивчення Правил дорожнього руху та правил безпечної поведінки на дорозі в системі дошкільної, загальної середньої освіти та стандартів професійної (професійно-технічної) освіти з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми проблемами;

- забезпечення проведення в комунальних дошкільних навчальних закладах, закладах освіти, зокрема працівниками Національної поліції, роз'яснювальної роботи з попередження дитячого дорожньо-транспортного травматизму, вивчення Правил дорожнього руху та безпечної поведінки на дорогах і з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми проблемами;

- утворення дитячих майданчиків для проведення занять з питань безпеки дорожнього руху;

- розроблення та видання навчально-методичних і наочних посібників, навчальних фільмів з питань безпеки дорожнього руху з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми проблемами;

- популяризацію необхідності створення умов для забезпечення доступності об'єктів транспортної інфраструктури для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення [4].

Таким чином, в Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року фактично закріплено правовий інструментарій (адміністративно-правові засоби) правової освіти та виховання учасників дорожнього руху.

Не менш важливим є внесення змін до Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки [7] щодо збільшення частки правової освіти та виховання, включаючи вивчення Правил дорожнього руху, в навчальних програмах середніх та вищих навчальних закладів.

Висновки. Проведене дослідження адміністративно-правових засобів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху з метою профілактики ДТП дозволяє сформулювати авторське визначення таких адміністративно-правових засобів, під якими слід розуміти систему засобів впливу на свідомість водіїв, пішоходів та інших учасників дорожнього руху, які регламентовані законами та підзаконними, відомчими нормативно-правовими актами, та дозволяють сформувати дієві правові установки на повсякденне дотримання правил дорожнього руху, переконання у неприпустимості їх порушення, а також сприяють формуванню у особи поваги до інших учасників дорожнього руху.

Адміністративно-правові засоби впливу на правосвідомість та правову культуру учасників дорожнього руху знаходять своє закріплення у відповідних державних програмах та стратегіях підвищення рівня безпеки дорожнього руху, які затверджуються на рівні підзаконних нормативно-правових актів (постанов КМУ, наказів центральних органів державної влади, рішень органів місцевого самоврядування).

Адміністративно-правові засоби формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху доцільно класифікувати за різними критеріями: в залежності від форми та способу впливу на правосвідомість особи (інформаційно-аналітичні, візуально-наглядові, контекстні); в залежності від об'єкту впливу (загальнодержавні, регіональні, розраховані на цільову аудиторію); в залежності від суб'єкту впливу (ті, що є одним із напрямів та форм діяльності органів публічної адміністрації – органів державної влади та місцевого самоврядування; ті, що є інструментом (формою) реалізації делегованих повноважень в діяльності самоврядних комерційних та некомерційних, громадських організацій; ті, які розраховані на самовиховання, коли науковцями в рамках державних програм з правової освіти та виховання створюється лише теоретико-методологічна, текстуальна основа для самостійного опрацювання); в залежності від обов'язковості використання (ті, що входять до обов'язкової програми навчання в автошколах, навчальних закладах, та ті, що мають рекомендаційний характер).

Актуальною наразі є розробка нової Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2030 року, яка повинна містити результати останніх наукових досліджень, враховувати досягнення науково-технічного прогресу у сфері забезпечення безпеки управління автомобілем та мінімізації наслідків ДТП, включаючи ДТП із пішоходами та іншими учасниками дорожнього руху.

Важливим також є проведення окремого доктринального дослідження ДТП як об'єкту адміністративно-правового регулювання, що буде включати аналіз зарубіжного та національного

досвіду нормотворчої та правозастосовчої діяльності органів публічної адміністрації у даній сфері суспільних відносин з метою формування конкретних пропозицій щодо удосконалення чинного адміністративно-деліктного законодавства, підзаконних відомчих нормативно-правових актів та відповідної юридичної практики, у тому числі у сфері правової освіти та виховання учасників дорожнього руху.

До інноваційних адміністративно-правових засобів формування правосвідомості та правової культури учасників дорожнього руху слід віднести регламентовані нормами адміністративного права різноманітні форми цифровізації суспільних відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, починаючи з удосконалення автоматизованих систем підготовки та складання іспитів для отримання водійського посвідчення (мінімізації суб'єктивного фактору в процесі оцінки рівня теоретичних та практичних знань особи, яка бажає отримати посвідчення водія, шляхом використання технології штучного інтелекту) і закінчуючи розширенням мережі (системи) цифрових камер автоматичної фіксації порушень Правил дорожнього руху, наявність яких прямо впливає на правосвідомість водіїв та пішоходів, стимулюючи учасників дорожнього руху до свідомого дотримання швидкісних режимів, вимог дорожніх знаків та сигналів світлофорів.

Перспектива подальшого дослідження проблематики профілактики та запобігання ДТП як об'єкту адміністративно-правового регулювання обумовлена необхідністю наукового обґрунтування способів та напрямів удосконалення чинного національного законодавства та юридичної практики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Список використаних джерел:

1. Приходько В., Александров М. Особливості адміністративно-правової профілактики дорожньо-транспортних пригод в умовах воєнного стану. *Юридичний вісник*. 2022. № 3. С. 106–113. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v3_2022/14.pdf (дата звернення: 10.05.2023).
2. Христюк І. Латентність правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту в Україні. *Публічне право*. 2022. № 4 (48). С. 181–189.
3. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-ХІІ. Дата оновлення: 23.03.2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12/ed20230323#Text> (дата звернення: 05.04.2023)
4. Про схвалення Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.10.2020. № 1360-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1360-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 03.06.2023).
5. Про затвердження Державної програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2023 р. : постанова Кабінету Міністрів України № 1287 від 21.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1287-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.06.2023).
6. Калініна А.В. Регіональне планування забезпечення безпеки дорожнього руху. *Державна політика у сфері забезпечення дорожнього руху: теорія, законодавство, практика* : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 5 листоп. 2021 р.) : електрон. наук. вид.; НДІ вивчення проблем злочинності ім. акад. В.В. Сташиса НАПрН України. Харків : Право, 2021. С. 53–55. DOI: <https://doi.org/10.31359/978-966-998-313-8>.
7. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022- 2032 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/pras/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286-> (дата звернення: 05.04.2023).